DOI 10.31392/ONP.2786-6890.8(1)/1.2025.08
UDC 373.3:37.015.31:57.081.1

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF DIGITAL COMPETENCE OF HIGHER EDUCATION LEARNERS

Oleksandr Mytnyk
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Head of the Department of Practical Psychology,
Dragomanov Ukrainian State University,
9, Pyrohova St., Kyiv, Ukraine
https://orcid.org/0000-0002-2916-7344
e-mail: mytnyk1969@ukr.net

Anna Ostrovershenko
PhD Student in «011 Educational
and Pedagogical Sciences»,
Dragomanov Ukrainian State University,
9, Pyrohova St., Kyiv, Ukraine
https://orcid.org/0000-0002-0472-0828
e-mail: a.p.ostrovershenko@npu.edu.ua

Abstract. *The article examines the significance of psychological and pedagogical conditions in the formation of learners' digital competence, which is one of the key aspects of modernizing the educational process in the context of the ongoing digital transformation of society. It has been determined that the essential conditions include: the effective use of interactive technologies, the creation of a favorable psychological climate, the development of critical thinking, and the individualization of the learning process. These factors collectively contribute to the improvement of the educational experience in a digital age.*

Special attention is given to the role of interactive technologies (Microsoft Teams, Padlet, Kahoot), which significantly enhance student engagement in learning, stimulate their motivation, and contribute to the development of independent learning skills. Interactive technologies, as a psychological and pedagogical condition, create a dynamic space for constructive pedagogical interaction, allowing students not only to acquire new knowledge but also to apply it creatively in real-world situations. This promotes a deeper understanding of the material and fosters critical thinking.

The article also analyzes the impact of these tools on the quality of learning, the level of knowledge acquisition, and overall student engagement during the educational process. The results of an experimental study conducted during the first semester of the 2024/2025 academic year at Kyiv Vocational College of Tourism and Hospitality are presented, confirming the effectiveness of using digital technologies in education and their positive impact on academic outcomes.

The study demonstrates that the integration of digital tools into the educational environment not only increases learners' motivation and improves communication between teachers and students but also fosters the development of a favorable psychological and pedagogical environment. The article concludes by outlining prospects for further research aimed at improving psychological and pedagogical approaches to implementing interactive technologies in the education system, which will ensure the high-quality training of future professionals in the digital era.

Key words: *digital competence, psychological and pedagogical conditions, educational process, interactive technologies, Microsoft Teams, Padlet, Kahoot.*

© Mytnyk O., 2025
© Ostrovershenko A., 2025

DOI 10.31392/ONP.2786-6890.8(1)/1.2025.08
УДК 373.3:37.015.31:57.081.1

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Митник О. Я.
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри практичної психології,
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова,
вул. Пирогова, 9, Київ, Україна
https://orcid.org/0000-0002-2916-7344
e-mail: mytnyk1969@ukr.net

Островершенко А. П.
аспірантка спеціальності
«011 Освітні, педагогічні науки»,
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова,
вул. Пирогова, 9, Київ, Україна
https://orcid.org/0000-0002-0472-0828
e-mail: a.p.ostrovershenko@npu.edu.ua

Анотація. *У статті розглянуто значення психолого-педагогічних умов у формуванні цифрової компетентності здобувачів освіти, що є одним із ключових аспектів модернізації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації суспільства. Визначено, що важливими умовами є: використання інтерактивних технологій, створення сприятливого психологічного клімату, розвиток критичного мислення, забезпечення гнучкості навчального середовища та індивідуалізація освітньої траєкторії. Особливу увагу приділено таким цифровим інструментам, як Microsoft Teams, Padlet, Kahoot, які сприяють активному залученню здобувачів освіти до навчального процесу, підвищенню їхньої навчальної мотивації, розвитку навичок співпраці, самоорганізації та самостійного навчання.*

Інтерактивні технології як психолого-педагогічна умова створюють простір для конструктивної педагогічної взаємодії, дозволяючи студентам не тільки отримувати нові знання, а й творчо застосовувати їх у практичних ситуаціях. Окрім цього, вони сприяють формуванню емоційно позитивного навчального середовища, що є передумовою ефективного засвоєння знань. Проаналізовано вплив цифрових інструментів на якість освіти, динаміку академічної успішності та загальну активність студентів під час навчання. Представлено результати експериментального дослідження, проведеного у 1 семестрі 2024/2025 навчального року на базі Київського фахового коледжу туризму та готельного господарства, яке підтвердило ефективність використання цифрових технологій в освітньому процесі.

Дослідження показало, що інтеграція цифрових інструментів в освітній простір не лише підвищує рівень мотивації здобувачів освіти та покращує комунікацію між викладачами та студентами, а й сприяє формуванню сприятливого психолого-педагогічного середовища, орієнтованого на особистісний розвиток. Окреслено перспективи подальших досліджень, спрямованих на вдосконалення психолого-педагогічних підходів до впровадження інтерактивних технологій у систему освіти, що забезпечить якісну підготовку майбутніх фахівців у цифрову епоху.

Ключові слова: *цифрова компетентність, психолого-педагогічні умови, освітній процес, інтерактивні технології, Microsoft Teams, Padlet, Kahoot.*

© Митник О. Я., 2025
© Островершенко А. П., 2025

Вступ та сучасний стан проблеми дослідження. У сучасному світі цифрова компетентність є ключовою складовою загального рівня освіти та одним з основних факторів, що визначають успішність здобувачів вищої освіти в умовах цифрової трансформації. Від здатності ефективно користуватися цифровими технологіями залежить не тільки якість освітнього процесу, а й подальша професійна діяльність здобувачів освіти у різних сферах. Оскільки цифрові технології постійно розвиваються і змінюються, відповідно до них змінюються й вимоги до компетентності фахівців на ринку праці.

Цифрова компетентність охоплює не лише навички роботи з різноманітними програмними продуктами і платформами, а й здатність до критичного мислення, аналізу інформації, комунікації та співпраці у цифровому середовищі. Вона є важливим елементом загальної готовності студентів до професійної діяльності в умовах цифровізації різних галузей. У зв'язку з цим, формування цифрової компетентності у здобувачів освіти стає одним з пріоритетних завдань, що вимагає не тільки оновлення змісту робочих програм, а й впровадження нових методик і технологій навчання.

Розвиток цифрової компетентності передбачає не лише технічну складову, а й психолого-педагогічні умови, які повинні сприяти ефективному засвоєнню цифрових навичок. Врахування цих умов дозволяє створити середовище, в якому студенти мають можливість не лише освоювати технології, а й формувати важливі м'які навички, які забезпечують їх успіх у професійній діяльності. Тому дослідження психолого-педагогічних умов, що сприяють розвитку цифрової компетентності, є надзвичайно актуальним для підвищення ефективності освітнього процесу в умовах сучасних викликів.

Таким чином, проблематика формування цифрової компетентності є важливою частиною стратегічних завдань розвитку освіти в умовах цифровізації суспільства та потребує поглибленого вивчення і аналізу сучасних педагогічних підходів і технологій.

Мета дослідження – розкрити теоретичні та практичні аспекти впровадження психолого-педагогічних умов для формування цифрової компетентності здобувачів освіти в умовах цифрової трансформації суспільства.

Завдання дослідження: здійснити теоретичний аналіз наукових джерел щодо розвитку цифрової компетентності здобувачів освіти; охарактеризувати вплив інтерактивних технологій, таких як Microsoft Teams, Padlet, Kahoot, на якість навчання та рівень засвоєння знань; проаналізувати психолого-педагогічні умови, що сприяють розвитку цифрової компетентності, зокрема мотиваційне середовище, підготовку викладачів та організацію зворотного зв'язку; визначити ключові фактори, які впливають на ефективність формування цифрової компетентності здобувачів освіти, та їх взаємозв'язок у сучасному освітньому процесі.

Методи дослідження – теоретичні: аналіз філософської, соціологічної, психологічної, педагогічної та науково-методичної літератури, нормативно-правових актів і методичних матеріалів – з метою вивчення теоретичних підходів до формування цифрової компетентності здобувачів освіти в умовах цифрової трансформації суспільства; дефінітивний аналіз – для уточнення і розкриття основних понять дослідження, таких як «цифрова компетентність», «психолого-педагогічні умови», «інтерактивні технології»; теоретичне моделювання – для визначення цілей, завдань, принципів та методів формування цифрової компетентності здобувачів освіти в умовах сучасного освітнього середовища; емпіричні методи: аналіз результатів експериментального дослідження, проведеного на базі Київського фа-

хового коледжу туризму та готельного господарства, з метою визначення ефективності застосування цифрових платформ і технологій в освітньому процесі.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному світі цифрові технології стали невід'ємною частиною всіх сфер життя, включаючи освіту. Однак, незважаючи на значний розвиток цифрових засобів навчання, формування цифрової компетентності здобувачів вищої освіти залишається викликом для багатьох закладів освіти. Психолого-педагогічні умови, які сприяють ефективному розвитку цієї компетентності, ще недостатньо досліджені. Серед основних проблем, з якими стикаються освітяни, можна виділити низький рівень мотивації студентів до освоєння цифрових технологій, відсутність достатньої підготовки викладачів у використанні ІКТ та обмежений доступ до сучасних технологій. У цьому контексті важливим є дослідження, як інтерактивні технології можуть впливати на процес формування цифрової компетентності, а також які психолого-педагогічні фактори повинні бути враховані для створення сприятливих умов для ефективного навчання [15].

Аналіз сучасних психолого-педагогічних умов формування цифрових компетентностей та використання інтерактивних технологій в освітньому процесі дозволяє визначити важливі напрямки розвитку педагогічної практики. Останні дослідження підкреслюють необхідність **впровадження** цифрових технологій у освітній процес, створення сприятливих умов для розвитку професійних компетентностей у здобувачів освіти, а також важливість мотивації для ефективного освоєння нових технологій.

Одним з ключових аспектів є інтеграція цифрових технологій у середовище неперервної освіти педагогів. Рубльова Н. (2024) підкреслює важливість використання сучасних цифрових інструментів у професійному розвитку педагогів, наголошуючи на необхідності постійного підвищення їх кваліфікації через тренінги та курси. Це дозволяє педагогам не тільки адаптуватися до швидких змін у сфері освіти, але й створювати сприятливі умови для розвитку цифрової компетентності учнів. Викладачі повинні бути активними учасниками процесу впровадження новітніх технологій, оскільки їхня мотивація і готовність до змін є вирішальними для успішного формування цифрових компетентностей у студентів [10].

Л. Ю. Бондаренко, О. О. Вершков, та А. А. Вершков (2011) розглядають умови формування компетентності студентів у закладах освіти, наголошуючи на важливості інтеграції теоретичних знань із практичними навичками [1]. Враховуючи потребу в професіоналізмі, а також високий попит на цифрові навички, студенти повинні мати можливість працювати з новітніми технологіями в процесі навчання, що сприятиме їхньому успішному працевлаштуванню [17].

Згідно з дослідженням Т. М. Яблонської (2015), важливим є активне використання інтерактивних методів для підтримки самовдосконалення особистості. Авторка зазначає, що інтерактивні технології мають важливе значення для розвитку студентської самосвідомості і саморегуляції. Ці підходи сприяють розвитку самостійності студентів у освітньому процесі та можуть бути успішно застосовані для формування цифрових компетентностей через активне залучення студентів до освітньої діяльності [13].

На нашу думку, творчий підхід у освітньому процесі є надзвичайно важливим. Інтерактивні технології дозволяють активізувати творчий потенціал студентів, підвищуючи їх зацікавленість та залученість до навчання [5]. Це дає можливість не тільки засвоювати нові цифрові навички, але й творчо застосовувати їх у реальних умовах. Важливо, щоб педагогічна взаємодія в цифровому середовищі була конструктивною, оскільки це сприяє розвитку критичного мислення і поглибленому засвоєнню навчального матеріалу [6].

Н. В. Стельмах (2016) вивчає педагогічну взаємодію як важливий елемент освітнього процесу, наголошуючи на тому, що ефективна комунікація між викладачем і студентом є ключовою для розвитку цифрових компетентностей. Використання цифрових технологій у навчанні може значно покращити якість взаємодії, оскільки забезпечує студентам доступ до ресурсів і можливість інтерактивної комунікації [12].

Н. Ошуркевич (2018) досліджує процес професійного самовизначення, зазначаючи, що для успішного професійного розвитку важливо володіти цифровими компетентностями. Самовизначення студентів, особливо у контексті вибору професії, тісно пов'язане з їхнім бажанням опанувати нові технології та інструменти, що забезпечує їм конкурентоспроможність на ринку праці [9].

С. В. Цимбал (2024) підкреслює важливість знання іноземних мов для розвитку цифрових компетентностей. Оскільки більшість ресурсів у сфері цифрових технологій є міжнародними, володіння іноземними мовами стає необхідним для доступу до таких ресурсів. Студенти, які вивчають іноземні мови, мають більше можливостей для професійного зростання та розвитку своїх цифрових навичок [4].

Таким чином, сучасні дослідження підкреслюють важливість формування цифрових компетентностей через інтеграцію інтерактивних технологій в освітній процес. Для успішної інтеграції цифрових технологій необхідно створити відповідні психолого-педагогічні умови, які включають не лише технічні аспекти, але й психологічні та мотиваційні чинники, що підтримують розвиток цифрових навичок у студентів та педагогів [11]. У сучасному освітньому середовищі цифрова компетентність розглядається як комплекс знань, навичок та ставлень, що дозволяють ефективно використовувати цифрові технології для навчання, роботи та соціальної взаємодії. Сучасні дослідники наголошують, що цифрова компетентність – це не лише технічні навички, а й здатність критично аналізувати інформацію, працювати в цифровому середовищі та постійно адаптуватися до швидкоплинних змін у технологіях [14].

Проте, для ефективного формування цифрової компетентності недостатньо лише технічного забезпечення. Ключову роль відіграють психолого-педагогічні умови, які створюють сприятливе освітнє середовище для розвитку цифрових навичок. До таких умов належать: створення мотиваційного освітнього середовища, де студенти відчувають інтерес до вивчення цифрових технологій, що досягається використанням інтерактивних методів навчання; забезпечення високого рівня ІКТ-компетентності викладачів через тренінги та курси підвищення кваліфікації; створення атмосфери довіри та підтримки, де студенти не бояться експериментувати; адаптація навчальних матеріалів до індивідуальних потреб студентів; організація групової роботи та спільних проєктів; надання регулярного та конструктивного зворотного зв'язку.

Врахування цих психолого-педагогічних умов є ключовим фактором у створенні ефективного освітнього середовища, де студенти можуть успішно розвивати свою цифрову компетентність та готуватися до викликів сучасного цифрового світу. Ефективне освітнє середовище в контексті цифрової компетентності характеризується активною взаємодією, співпрацею, підтримкою, безпекою та мотивацією, що сприяє розвитку кожної складової цифрової компетентності.

Як зазначалося раніше, психолого-педагогічні умови мають вирішальне значення для формування цифрової компетентності у студентів. Вони створюють сприятливе середовище для впровадження новітніх технологій у освітній процес, що дозволяє значно підвищити ефективність засвоєння цифрових навичок та компе-

тенцій. З урахуванням цих факторів, можна виділити основні психолого-педагогічні умови, що мають вплив на освітній процес, як показано в таблиці 1.

Таблиця 1.

Психолого-педагогічні умови та їхній вплив на розвиток цифрової компетентності

Психолого-педагогічна умова	Опис та роль у розвитку цифрової компетентності
Мотивація до освоєння цифрових технологій	Мотивація студентів є ключовим чинником для активного включення в процес освоєння цифрових технологій. Мотивація може бути як внутрішньою (особисте бажання), так і зовнішньою (оцінки, вимоги освітнього процесу). Важливим є застосування цікавих і практичних завдань.
Використання інтерактивних технологій	Завдяки використанню таких технологій студенти можуть навчатися не тільки теоретично, а й практично застосовувати отримані знання в реальних ситуаціях, що є важливим етапом для їхнього професійного розвитку в умовах цифрової епохи.
Професійна підготовка викладачів до використання ІКТ	Педагогічний склад, який володіє навичками інтеграції цифрових технологій у освітній процес, здатен забезпечити якісне навчання. Постійний розвиток та підвищення кваліфікації викладачів є важливою умовою успішного впровадження ІКТ у освітній процес.
Психологічний комфорт та безпека в навчанні	Створення психологічно комфортного середовища дозволяє студентам вільно взаємодіяти з новими технологіями без страху помилитися. Позитивна атмосфера допомагає студентам краще засвоювати матеріал і активно застосовувати цифрові інструменти в навчанні.
Індивідуалізація освітнього процесу	Індивідуальний підхід до кожного студента сприяє кращому засвоєнню цифрових навичок. Адаптація завдань та матеріалів дозволяє враховувати рівень підготовки, що забезпечує ефективне навчання та сприяє розвитку кожного студента в межах його можливостей.
Активне комунікаційне середовище	Використання інтерактивних платформ для групових завдань та обговорень стимулює студентів до активної комунікації та співпраці. Регулярний зворотний зв'язок дозволяє коригувати помилки, що допомагає студентам удосконалювати свої цифрові навички.

Примітка: Таблиця створена авторами на основі аналізу сучасної літератури та досліджень

Важливою психолого-педагогічною умовою є ефективне використання інтерактивних технологій у освітньому процесі. Застосування таких платформ, як Microsoft Teams, Padlet, Kahoot, дозволяє не лише покращити засвоєння матеріалу, але й стимулює активну участь здобувачів освіти, сприяє розвитку їхніх комунікативних навичок та вміння працювати в команді. Інтерактивні технології створюють умови для індивідуалізації навчання та підвищення рівня мотивації, що є важливими аспектами формування цифрової компетентності студентів.

Таким чином, інтеграція описаних психолого-педагогічних умов у освітній процес створює сприятливе середовище для розвитку цифрової компетентності здобу-

вачів освіти, сприяє адаптації до нових технологічних викликів і забезпечує високий рівень ефективності.

Для успішної реалізації описаних психолого-педагогічних умов у освітньому процесі використовуються різноманітні інтерактивні технології, які дозволяють створити динамічне та інтерактивне освітнє середовище. Розглянемо кілька прикладів:

Microsoft Teams. Як універсальна платформа для організації онлайн-занять, Microsoft Teams дозволяє створювати віртуальні класні кімнати, проводити відеоконференції, організовувати групову роботу та спільне редагування документів. Така інтеграція цифрових ресурсів сприяє розвитку технічної грамотності студентів, їхньої здатності до співпраці та ефективного вирішення завдань у цифровому середовищі [16].

Padlet. Інструмент Padlet використовується для створення інтерактивних стін, на яких студенти можуть додавати свої ідеї, коментарі, посилання, відеоматеріали та інший контент. Завдяки цьому виникає можливість організувати колективне обговорення матеріалу, стимулюючи творчий підхід та розвиваючи навички структуризації інформації. Такий підхід дозволяє здобувачам освіти активно брати участь у процесі навчання та розвивати критичне мислення [15].

Kahoot! Платформа Kahoot! дозволяє створювати інтерактивні вікторини, що проводяться в режимі реального часу. Змагання між студентами у рамках вікторин стимулюють зацікавленість, підтримують здорову конкуренцію та сприяють закріпленню отриманих знань. Активне використання Kahoot! демонструє, як інтерактивний формат може зробити навчання більш динамічним і мотивуючим.

Google Classroom та інші платформи для онлайн-навчання. Системи управління навчанням, такі як Google Classroom, організовують доступ до матеріалів, дозволяють викладачам проводити завдання, тестування та надавати оперативний зворотний зв'язок. Використання таких платформ сприяє розвитку цифрової компетентності через формування навичок самостійного пошуку, аналізу інформації та використання інтерактивних завдань.

Використання перелічених інтерактивних технологій демонструє, як цифрове освітнє середовище може бути гнучким, персоналізованим та адаптивним до індивідуальних потреб здобувачів освіти. Ці інструменти не лише забезпечують доступ до знань, а й сприяють розвитку комунікаційних, колаборативних та аналітичних навичок, що є основою високої цифрової компетентності в умовах сучасного освітнього процесу [2].

Дослідження було побудовано на порівняльному аналізі двох репрезентативних груп студентів. Контрольна група (n=25) навчалася в умовах, які мінімізували використання інтерактивних технологій та спеціально створених психолого-педагогічних умов. Освітній процес базувався на традиційній лекційній формі з використанням друкованих підручників та обмеженою взаємодією між викладачем та студентами.

Експериментальна група (n=25) навчалася в умовах, які включали систематичне та інтегроване використання інтерактивних технологій (Microsoft Teams, Padlet, Kahoot) та цілеспрямоване створення сприятливих психолого-педагогічних умов. Зокрема, викладачі застосовували методи мотиваційного навчання, надавали індивідуальні консультації з використанням онлайн-платформ, створювали атмосферу довіри та підтримки через інтерактивні дискусії та спільні проєкти.

Обидві групи вивчали теоретичний курс освітнього компонента «Комерційна діяльність у сфері товарів та послуг», що дозволило порівняти отримані результат.

Для оцінки впливу психолого-педагогічних умов було використано комплексний підхід, що включав:

1. Тестування для оцінки ефективності навчання (середній бал тестування).
2. Анкетування для вимірювання рівня мотивації, залученості в освітній процес та задоволеності освітнім середовищем.
3. Аналіз цифрового сліду студентів на онлайн-платформах для оцінки рівня активності, взаємодії та співпраці.

Результати дослідження продемонстрували статистично значущі відмінності між групами. Як видно з діаграми (Рис. 1), на початку експерименту показники рівня мотивації, залученості, задоволеності та середнього бала тестування в обох групах були приблизно однаковими.

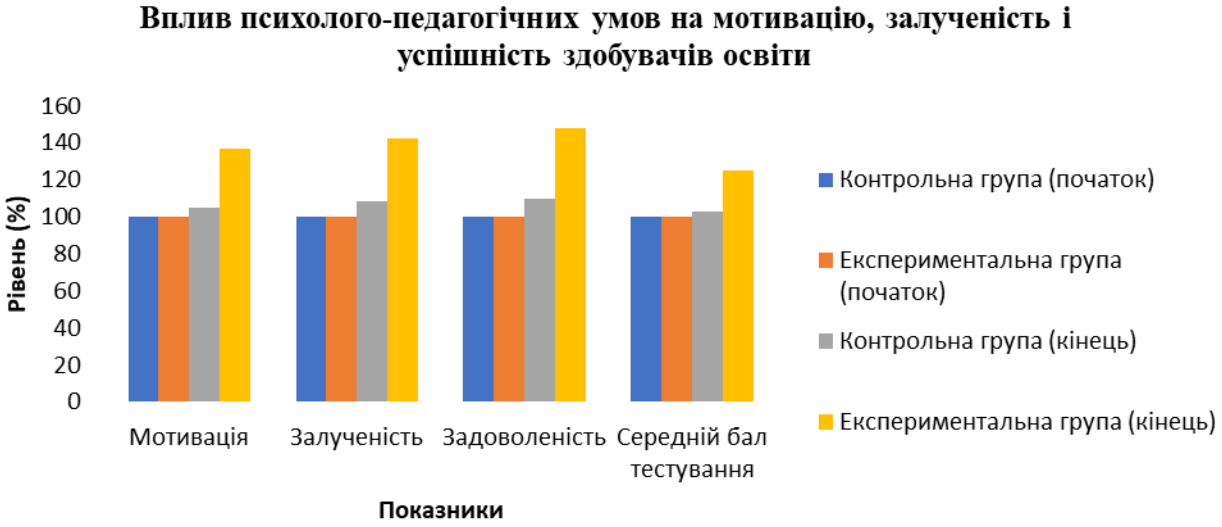

***Рис. 1**. Вплив психолого-педагогічних умов на мотивацію, залученість і успішність здобувачів освіти*

Проте після завершення експерименту студенти експериментальної групи показали значне зростання за всіма параметрами. Зокрема, рівень мотивації зріс на 37%, залученість у освітній процес – на 42%, задоволеність освітнім середовищем – на 48%, а середній бал тестування підвищився на 25%.

Отже, отримані результати свідчать, що впровадження інтерактивних технологій і створення сприятливих психолого-педагогічних умов мають значний вплив на підвищення мотивації, активності та успішності здобувачів освіти.

Висновки та перспективи подальших досліджень. В умовах цифрової трансформації освіти психолого-педагогічні умови, що сприяють формуванню компетентного фахівця, набувають особливого значення. Впровадження інноваційних методів навчання, активне використання цифрових технологій, розвиток критичного мислення та самостійності студентів є важливими складовими ефективної підготовки майбутніх спеціалістів. Окрім цього, забезпечення безперервного професійного розвитку викладачів та належної підтримки з боку навчальних закладів сприяє створенню сприятливого освітнього середовища, яке відповідає вимогам сучасного ринку праці [7].

Особливо важливим є підвищення рівня мотивації студентів, що безпосередньо впливає на їх активність, залученість і успішність у процесі здобуття освіти. Для

цього необхідно постійно працювати над удосконаленням методичних підходів, що сприяють інтеграції цифрових платформ, інтерактивних технологій та сучасних інструментів у освітній процес, орієнтуючи навчання на потреби та інтереси студентів [8].

Створення оптимального освітнього середовища, яке підтримує формування ключових компетентностей, є важливою умовою успішної професійної підготовки фахівців, готових до викликів сучасного цифрового суспільства. Перспективи подальших досліджень включають аналіз ефективності новітніх підходів у навчанні, розробку методик адаптації освітніх програм до цифрових технологій та визначення впливу психолого-педагогічних умов на підготовку висококваліфікованих спеціалістів у різних сферах діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бондаренко Л. Ю., Вершков О. О., Вершков А. А. Психолого-педагогічні умови формування компетентності майбутніх фахівців під час навчання у вищому навчальному закладі. *Збірник науково-методичних праць Таврійського державного агротехнологічного університету*. 2011. С. 112-118.

2. Власій О., Дудка О., Стефанишин М. Інтерактивні технології як засіб підвищення ефективності навчання. *Модернізація освіти та виховання*. 2020. URL: https://doi.org/10.15330/msuc.2020.23.128-132

3. Гончаренко Н. М. Психолого-педагогічні засади навчання особистості протягом життя як складова європейської соціальної моделі неперервної освіти. Затверджено Вченою радою Академії праці, соціальних відносин і туризму, протокол № 6 від 27.12.2024. С. 239.

4. Литвин А. Адаптація освітніх практик до вимог сучасного ринку праці. *Вісник освіти*. 2022.

5. Митник О. Професійний план як складова психолого-педагогічного супроводу професійного самовизначення особистості. *Psychology Travelogs*. 2023. № 4. С. 52-60.

6. Митник О. Психолого-педагогічні умови побудови творчого навчально-виховного процесу на уроці. *Рідна школа*. 2013. № 6. С. 31-35.

7. Островершенко А. Інноваційні методи навчання в цифрову епоху. *Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ». (October 18, 2024; Cambridge, UK)*. 2024. С. 364-366.

8. Островершенко А. Креативні технології в навчанні : сила групових проєктів і кейс-стаді. *Матеріали конференцій МЦНД (25.10.2024; Uman, Ukraine)*. 2024. С. 502-503.

9. Ошуркевич Н. Генеза та сутнісний зміст професійного самовизначення особистості. *Педагогічний процес : теорія і практика*. 2018. № 4. С. 43-49.

10. Рубльова Н. П. Психолого-педагогічні умови формування цифрової компетентності педагогів у середовищі неперервної освіти. *Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти* : матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю (Бердянськ, 25-26.11.2021) / за ред. І. А. Барбашової, Л. Г. Ярощук. Бердянськ : БДПУ, 2021. С. 390-393.

11. Сікора Я. Б. Цифрова компетентність фахівця як основа трансформації системи освіти. *Журнал освіти України*. 2024. № 10. С. 122-130.

12. Стельмах Н. В. Психолого-педагогічні умови педагогічної взаємодії. *Молодий вчений*. 2016. № 5. С. 375-379.

13. Яблонська Т. М. Психолого-педагогічні умови активізації самовдосконалення особистості. *Актуальні проблеми психології*. 2015. № 27. С. 712-721.

14. Liubarets V., Kashyna G., Kachan Y., Brezetskyi S., & Ostrovershenko A. Adapting professional development to the digital transformation of today's job market. *Multidisciplinary Science Journal*. 2024. P. 6. URL: https://doi.org/10.31893/multiscience.2024ss0713

15. Ostrovershenko A. Analysis of competences of future specialists from entrepreneurship and trade. *Modern Engineering and Innovative Technologies*. 2024. P. 71-82. URL: https://www.moderntechno.de/index.php/meit/issue/view/meit29-03/meit29-03

16. Ostrovershenko A. Creative Technologies in the Educational Process. *Collection of Scientific Papers «SCIENTIA»*. 2024. P. 219-220.

17. Ostrovershenko A. The role of information competence in the training of specialists in entrepreneurship. *XLVI International Scientific and Practical Conference USA, Chicago*. 2023. P. 71-73. URL: https://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/02/USA_310123.pdf

REFERENCES:

1. Bondarenko, L. Yu., Vershkov, O. O., Vershkov, A. A. (2011). Psykholoho-pedahohichni umovy formuvannia kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv pid chas navchannia u vyshchomu navchalnomu zakladi [Psychological and pedagogical conditions for the formation of competence of future specialists during their studies at higher educational institutions]. *Zbirnyk naukovo-metodychnykh prats Tavriiskoho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu – Collection of scientific and methodological works of Tavria State Agrotechnological University, 112-118* [in Ukrainian].

2. Vlasii, O., Dudka, O., Stefanyshyn, M. (2020). Interaktyvni tekhnolohii yak zasib pidvyshchennia efektyvnosti navchannia [Interactive technologies as a means of improving learning efficiency]. *Modernizatsiia osvity ta vykhovannia – Modernisation of education and upbringing*. Retrieved from: https://doi.org/10.15330/msuc.2020.23.128-132

3. Hontcharenko, N. M. (2025). Psykholoho-pedahohichni zasady navchannia osobystosti protiahom zhyttia yak skladova yevropeiskoi sotsialnoi modeli neperervnoi osvity [Psychological and pedagogical foundations of lifelong learning as part of the European social model of continuous education]. Zatverdzheno Vchenoiu radoiu Akademii pratsi, sotsialnykh vidnosyn i turyzmu, protokol № 6 vid 27.12.2024, *239* [in Ukrainian].

4. Lytvyn, A. (2022). Adaptatsiia osvitnikh praktyk do vymoh suchasnoho rynku pratsi [Adapting educational practices to the demands of the modern labor market]. *Visnyk osvity – Education Bulletin* [in Ukrainian].

5. Mytnyk, O. (2023). Profesiinyi plan yak skladova psykholoho-pedahohichnoho suprovodu profesiinoho samovyznachennia osobystosti [Psychological and pedagogical conditions for building a creative teaching and educational process in the classroom]. *Psychology Travelogs, 4, 52-60* [in Ukrainian].

6. Mytnyk, O. (2013). Psykholoho-pedahohichni umovy pobudovy tvorchoho navchalno-vykhovnoho protsesu na urotsi [Professional plan as part of psychological and pedagogical support for professional self-determination]. *Ridna shkola – Native school, 6, 31-35* [in Ukrainian].

7. Ostrovershenko, A. (2024). Innovatsiini metody navchannia v tsyfrovu epokhu [Innovative teaching methods in the digital era]. *Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ»*, *364-366* [in Ukrainian].

8. Ostrovershenko, A. (2024). Kreatyvni tekhnolohii v navchanni : syla hrupovykh proiektiv i keis-stadi [Creative technologies in learning : the power of group projects and case studies]. *Materialy konferentsii MTsND – Materials from MCND conferences*, *502-503* [in Ukrainian].

9. Oshurkevych, N. (2018). Heneza ta sutnisnyi zmist profesiinoho samovyznachennia osobystosti [Genesis and essential content of professional self-determination of an individual]. *Pedahohichnyi protses : teoriia i praktyka – Educational Process : Theory and Practice, 4, 43-49* [in Ukrainian].

10. Rublova, N. P. (2021). Psykholoho-pedahohichni umovy formuvannia tsyfrovoi kompetentnosti pedahohiv u seredovyshchi neperervnoi osvity [Psychological and pedagogical conditions for forming digital competence of teachers in the environment of continuous education]. *Psykholoho-pedahohichnyi suprovid fakhovoho zrostannia osobystosti v systemi neperervnoi profesiinoi osvity – Psychological and pedagogical support for professional growth in the system of*

continuous professional education : materialy II Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu (Berdiansk, 25-26.11.2021) / za red. I. A. Barbashovoi, L. H. Yaroshchuk. Berdiansk : BDPU, *390-393* [in Ukrainian].

11. Sikora, Ya. B. (2024). Tsyfrova kompetentnist fakhivtsia yak osnova transformatsii systemy osvity [Digital competence of specialists as the basis for transforming the education system]. *Zhurnal osvity Ukrainy – Journal of Education in Ukraine, 10, 122-130* [in Ukrainian].

12. Stelmakh, N. V. (2016). Psykholoho-pedahohichni umovy pedahohichnoi vzaiemodii [Psychological and pedagogical conditions for pedagogical interaction]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist, 5, 375-379* [in Ukrainian].

13. Iablonska, T. M. (2015). Psykholoho-pedahohichni umovy aktyvizatsii samovdoskonalennia osobystosti [Psychological and pedagogical conditions for activating the self-improvement of the individual]. *Aktualni problemy psykholohii – Current Problems in Psychology, 27, 712-721* [in Ukrainian].

14. Liubarets, V., Kashyna, G., Kachan, Y., Brezetskyi, S., & Ostrovershenko, A. (2024). Adapting professional development to the digital transformation of today's job market. *Multidisciplinary Science Journal, 6, 2024ss0713*. Retrieved from: https://doi.org/10.31893/multiscience.2024ss0713 [in English].

15. Ostrovershenko, A. (2024). Analysis of competences of future specialists from entrepreneurship and trade. *Modern Engineering and Innovative Technologies, 71-82* Retrieved from: https://www.moderntechno.de/index.php/meit/issue/view/meit29-03/meit29-03 [in English].

16. Ostrovershenko, A. (2024). Creative Technologies in the Educational Process. *Collection of Scientific Papers «SCIENTIA», (October 25, 2024; Antwerp, Belgium), 219-220* [in English].

17. Ostrovershenko, A. (2023). The role of information competence in the training of specialists in entrepreneurship. *XLVI International Scientific and Practical Conference USA, Chicago, 71-73.* Retrieved from: https://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/02/USA_310123.pdf [in English].